

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYKANIZSA
 Kazinczy-u. 3.
TELEFON-SZÁM 78.
 egy mellékállomással.

A szerkesztőséget illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kérlek megőrzésére nem vállalkozik az üres leveleket nem vesz figyelembe a szerkesztőség.

Hirdetéseket és nyilatkozat díjtáblálat szerint vesz fel a kiadóhivatal.

ZALA

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben	Postai
házhoz hordva:	székküldéssel:
Egy hóra 1.20 K	Egy hóra 1.50 K
Negyedévre 3.50	Negyedévre 4.50
Félévre 7.—	Félévre 9.—
Egész évre 14.—	Egész évre 18.—

Egyes szám ára 6 fillér.

Mulatságok, bálj kimutatások és magán-közlemények soronként 50 fillér.
 Eljegyzési és esküvői újságok díja 5 korona. — Kiszámlázásért 6 korona.

XXXVII. évf. 265. szám.

Nagykanizsa, vasárnap, 1910. november 27.

Kiadóhivatalunk:
Zala Hirlapkiadó és Nyomda Rt.

Vármegyénk székhelyén.

Nagykanizsa, november 26.

(n. s.) Vicinálison és Szentivánon át most jöttem vármegyénk székhelyéről, Zalaegerszegről. Ott most javában dúl a bonyodalom, melyet olvasóink „Város és vármegye” — „Alspán és polgármester” — „Hja, a takaréki!” — és egyéb sokat jelentő címeken ismernek. Zalaegerszeg közléte rég nem volt oly élénk, mint mostanában, amivel azonban korántsem akarunk elismeréseket szavazni, mert ez az élénkség mindent inkább jelent, mint produktivitást. — Ezt az élénkséget közelebbről megjelölve veszekedések, kanapépörök szakadatlan láncolatának minősíthetjük, ami annál találhatóbb, hogy a kanapépörökben csakugyan a kanapét, a sajtót szidják megkapó egyértelműséggel azok, kik semmi más kérdésben nem értenek egyet. Azt rendbenválonak találják, hogy a rokonszenves, haladni vágyó város kerekéit örökös szétúszással, belső villongásokkal lekötik, de azt nem tűrik, hogy valaki, vagy valami e nyilvánvaló, sőt immár riktó tényekre rámutasson. Ez mindenesetre érdekes, de nem szokatlan jelenség; a közéleti kritikának ezen át kell esnie mindegy olyan helyen, mely a kedélyes konzervativizmus és a modern haladás választóán áll. És Egerszeg ma itt áll. Bármily munkátlan és meddő is az egerszegi közélet mostani élénk ver-

keringése, annyiban örvendetes, hogy új idöket jelez, aminthogy csakugyan új városfejlesztő tervek fölvételéből sarjadt. A haladó Egerszegnek is át kell esnie a fejlődő legtipikusabb gyermekbetegségen, a sajtóellenességen, az averzió minden közéleti bírálattal ellen. Ez is egy stációja a haladásnak és örvendetes, hogy Egerszeg legalább idáig eljutott.

Az egerszegi bonyodalmakat találhatóan jeleztük a „Város és vármegye” címmel, mert e ponton csakugyan e két intézmény hadakozik egymással. Nem azért, hogy a háborút keressék, hanem a dolgok természeténél fogva. Ahol a város oly közel van a vármegyéhez, — mint Egerszegen, ott a város fejlődési potenciája okvetlenül beleütközik a vármegyének eléje meredő bástyáiba. Szándékosság, személyi tendenciák nincsenek a bonyodalom mögött és ezért remélhető, hogy a harci zaj el fog ülni, a város fejlődése meg fogja ásni magának azt a medret, mely sértetlenül hagyja a vármegye területeit. Csupán az eszmék, törekvések és hatásköri megállapítások e tisztulási folyamata jár némi közéleti forradalommal.

Egyet minden oldalon a legkétségesebb örömmel meg kell állapítani: a kétségen felüli való jóhiszeműséget. Ez vezérli a vármegyét, a város vezetését és a városi közgyűlés és kontúrokkal kialakult pártjait. Minden tényező

a köz érdekeit akarja szolgálni, bár más felfogásokkal, más utakon. Tehát nem egyéni vonatkozások megszüntetést, szimpátiák és anti-pátiák kicsérélődésétől, csupán a fejlődést jelentő eszmék tisztázásától remélhető a rend és a béke helyreállása. Ez pedig előbb-utóbb be fog következni.

Egerszeg fejlődik, egyre újabb terveknek vajadik. A fejlődés forradalmat jelent, ennek pedig velejárója a régi, elkopott szervek fájdalmas pusztulása. Ha e fejlődési harcok vannak és lesznek is sebesülteik, maga a fejlődés ténye mindenképpen örvendetes és kárpótál az időleges, átmeneti fájdalomakért.

A humanizmus Nagykanizsán

Valami régen, valami nagyon fáj már sok embernek Nagykanizsán, ami nem igen jut hangosbáb szó-szárnyára; amit csak úgy egymás között, bizalmasan szoktak fölelegetni még azok is, akik néma, csendes, őszinte részvétellel keresik a nagy társadalmi különböző rétegeinek fájó sebeit.

Megkíséreljük megérteni, kifejezni kellő tapintatossággal, köteles kiméllettel, ami sok embernek fáj; amit tehát e sorokból is nagyon sokan meg fognak érteni, ha az ugynevezett erősebb rámutatás módjával is egyáltalán nem fogunk, mert nem is akarunk élni.

Nagykanizsán a humanizmus szelleme valóságos töbződik. Ugy is irhattam volna: mulat, sportol, látványos felvonulásokat rendez; csak, a nem tudom: mi őrzi, hogy végig nem kurjongatja a nagy nyilvánosság tágas területeit.

Nagyon-sokszor zavarban vagyok, és bizonyára nagy zavarban van sok más ember is, amikor a humanizmus szelleme megjelen a maga jól ismert és megszokott területein. Sehogysem bírja az ember egész határozottan megállapítani, hogy minket csaptak-e be annak idején, mikor velünk a humanizmus szellemét megismertették, vagy most akarják-e becsapni a világot, mikor a humanizmus szellemét a fórumon be-bemutatják.

A humanizmusnak az a szelleme, amit mi annak idején megismertünk olyan igénytelen, olyan szerény rejtőzködő, topva-surrantó, olyan zárkózott, hangtalan volt, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem bírtuk soha tetten érni. Csak áldott nagy jószágának eredményeiből bontakozott ki előttünk a maga nagyságában, szépségében, mikor tovasurrannása után láthatatlan utját a halálkönyek ragyogó gyöngyei jelezték.

A humanizmusnak az a szelleme, amely ma jelen meg előttünk Nagykanizsa fórumán, egészen más: Ennek megjelenése fejlődési, szertartásos. Nem is elé civil-fejedelem fényével vonul fel, hanem valami földöntúli látszó megjelenéssel. Mint-ha csak az egyházfejedelem, a pápa, jönne följén-füst gomolygó felhőzetében, megszhangzó harsonák, tőragatók főnséges zöngése mellett. Laborulást, porbaomlást váró megjelenést ez, mely áldása fejében liódatot követel és parancsol.

Azt volna jó most már csak egész biztosan tudni, hogy melyik hát a humanizmus igazi szelleme.

Ha a nálunk bemutatkozó szellem nagyon erős jellemző vonásokban különbözik is attól a szellemtől, amelyet annak idején mi ismertünk meg a humanizmus szellemét: elfogadnók szívesen ezt is, csak ne nyomulnának elének minduntalan olyan megdöbbentő vagy legalább is mélyen elszomorító képek, amelyek azt mutatják, hogy a zájós, ünnepies, szertartásos megjelenések, felvonulások fénye

Verhás Sándor.

Iria: Halis István.

„A mult hétén meghaltak” rovatát csak úgy futtában szokta végignézni az ember. De még a figyelmesebb olvasó szeme is kőzönyösen szaladt el Verhás Sándor nevé fölött.

Mert ugyan kicsoda törődik olyan emberrel, kinek „városi koldus” a rangja? A szegénység általában rozsz állat foglalkozás, de szegénynek is lenni, meg öregnek is lenni, dupla csapás. Ilyennek még a látása is megronlja az ember élvágyát.

A szegény gyermekekről gondoskodik az állam is, meg a társadalom is: adnak nekik meleg kabátot, téli csizmát. S az ajándék kiosztásakor éppen úgy örül az adakozó, mintha őt is valami öröm érné. Tetszik neki az újfajta gyermekcsapat, mert a kis gyermekek akkor is szépek, ha maszatolnak. Meg aztán örömlükben a gyermekek az ajándékozót kezet meg is csókollják.

De ki engedné kezét csókoltatni egy vén koldustól? Hiszen az undorodáson kívül könnyen kolerát is kaphat az ember? A lopongyos alakok táplálásáról pedig ne is beszéljünk! Ugy se látja senki, ha koplalnak. Mink ugyanis tudjuk előre, ha látjuk reszketését, hogy a pálinka miatt van.

„Nem érdemes a részeges disznón segíteni!” mondjuk nyugodtan és leülünk levestünk mellé. Persze nem fejtjük ki meg arról, hogy a leves után konyakot kell inni. A pecsénye után pedig vörösbort.

Csodálatos, hogy Szekeres Józsefnek van kedve kikérdegetni a piszkos aggasztánok baját, kik talpailan cipőben csoszognak és akiknek „ruházata” jobban elriaszt, mint egy madáríjesztő rongy? Még csodálatosabb, mikép romolyan azt akarja, hogy lakást is kapjanak valami pajtában? Sőt még tülzölő fit is!

—Ézért a buzgóságért ugyan megdicsérik szemlől-szembe, de ha elfordulunk, akkor, — tisztesség ide, tisztesség oda, — muszáj elnevetni magunkat! Hiszen, ha lakásuk meg tülzölőjük leaz a kanizsai koldusoknak, akkor úgy élnek, mint a katonok!

Verhás Sándor pedig úgy tobakóllt volna a szegényes palotában, mint egy igazi pilapók! Kiváló, ha visszakaphatta volna — lából készült — büntőzelenéjét, melyet egy forint kölcsön hipotékája fejében drága kincs gyanánt örültek az árva pénz-tárlan.

Bizony Verhás Sándor tobakóllt. Ez az egy őrí ezen-szélye maradt meg.

Régi nemesi családából származott. És mégis annyarság volt egész életé.

Valami olyan volt benne, ami hiányzik a közönséges emberektől: a szabadság imádása.

Hát ez nagy baj! De még nagyobb szerencsétlenség volt, hogy mindenhez értett a világon. Mert az ilyen ember mindig szerencsétlen.

Verhásnál különben már ifju korában kezdődött a szerencsétlenség.

Apja jó módban élő püspöki számtartó volt Szombathelyen. Házassága meg volt áldva vagy tíz gyermekkel.

Sándor volt a legidősebb. Tizenhét éves korában a gimnázium utolsó osztályába járt. Az egész család nyugodt volt őrsora fölöl. A püspök ő eminenciája megígérte, hogy a gazdaságba beveszi irnoknak. Talán még tisztított is lesz belőle.

Ekkor kiültöt a forradalom. Sándornak persze az volt az első dolga, hogy beálljon honvédek.

A gondos apa pedig csatládja biztosítására gondolt.

Mert egyszerre bizonytalanná vált minden: a vagyon, az emberi élet, a magyarság fennmaradása.

Az öreg számtartó úgy gondolkodott, hogy a pénznek leginkább hasznát lehet venni az olyan zavaros világban. És ami legfontosabb: könnyű elrejtetni.

Uladta szép házat nyolcezer forintért a az ára fejében kapott gyönyörű Kossuth-bankókat elletve szűkség esetére.

Alig egy év mulva hivatalosan elkobozták a magyar bankókat és a piacon nyilvánosan elégették. Sohase adtak egy fillér kárpótlást se érte.

Sándor pedig hazajött, miután jól kiverkedte magát. Ő eminenciája már nem alkalmazta gazdaságában a rebellis kutját, aki az Isten kegyelméből uralkodó király ellen kardot rántott. A volt honvédhuzár igyekezett elbujni otthon, de könnyebben feloldozták, mint a Kossuth-bankókat. És besorozták osztrák katonáknak.

Mikor aztán sok évi szolgálat után hazabocsátották a katonaságtól, akkor még mindig szomorú idö volt. Semmiféle foglalkozást nem tudott kapni.

A szomorú magyarba a színészek igyekeztek lelket verni. Verhás is misziót akart teljesíteni: beállt színésznek.

Persze meguntá hamarjában.

Egy darabig hanyódot, aztán sikerült gazdatiszt állást kapni. Meg is házasodott.

Később pedig csőndbiztos lett a vármegyén.

Róla másoltam regényemben, a Pusztuló Világban, Bán Gábor perzekutor alakját.

Csak hogy a regényben kisegítettem a nyomorúságból, míg a valóságban ez nem volt módomban. Mert ha még így megy tovább, akkor reám is inkább illik a városi tanácsos helyett a városi koldus címe.

(Folyt. köv.)